

Churchill obiskal Turčijo - Družinske očete čaka vpoklic

KONFERENCI SE PRIPI- SUJE ZNAČILEN POMEN

Sestanek turškega predsednika s Churchillom dokazuje, da je pričela Turčija spoznavati naraščajočo silo zaveznikov. — Konferenca se vršila koncem januarja.

London, Anglija. — V obisku, ki ga je napravil min. predsednik Churchill v Turčijo, o čemer se je tukaj objavilo v torkeljnih zbiranjih, se vidi novo znamenje, kako je narasla moč zaveznikov in se okrepi njih vpliv.

Glasi objavljene odločitve Churchill v Turčijo kmalu po končani konferenci v Casablanci ter se je tamkaj sestal s turškim predsednikom İnönü, pristopivši na sta konferenci tudi načelnika štabov obeh dežel. Razgovori so se vršili v turškem mestu Adana, blizu sirijske meje, in sicer 30. in 31. januarja.

Razgovori so bili seveda tajni in o njih značaju se poleg običajnih splošnih fraz, kakor da se je razpravljalo o prihodnosti, kako pomagati Turčiji pri njeni obrambi, in da se je okrepilo medsebojno prijateljstvo in soglasje med obema deželama, ne razodeva nič točnejšega.

Kljub temu pa se pripisuje temu obisku izreden pomen in značilnost. Že samo to, da je Turčija pristala na tako konferenco, in da so tej povrh prisostvovali štabni častniki, je omembe vredno. Zgodilo se je, da je bilo to zgodilo. Tedaj so namreč Nemci resno ogrožali ruski Kavkaz in se je iz vseh znamenj sklepalo, da ga bodo tudi vzeli, a povrh se je zdelo tudi skrajno dvomljivo, da bi bili Britanci mogli obdržati Suez. Tako se je čutila tedaj Turčija takorekoč obkoljena od nemške nevarnosti in bi imela taka konferenca s Churchillom tak izreden pomen, da bi jo bila Turčija brez dvoma vpludno odklonila.

Položaj pa se je tekom zadnjih par mesecev drastično izpremenil: V Rusiji so Nemci od Kavkaza vsak dan bolj daleč in enako je Suez izven vsake nevarnosti. Zavezniška moč narašča in Turčija je brez dvoma pričela spoznavati, na katero stran se nagiba zmaga.

njih par mesecev drastično izpremenil: V Rusiji so Nemci od Kavkaza vsak dan bolj daleč in enako je Suez izven vsake nevarnosti. Zavezniška moč narašča in Turčija je brez dvoma pričela spoznavati, na katero stran se nagiba zmaga.

VLADA UTEGNE POBRATI 8 MILIJONOV AVTOMOBILOV

Washington, D. C. — Pred kongresnim odborom za vojaške zadeve se je razodelo zadnji ponedeljek, da ima vojni department načrt, po katerem bi se pobralo od prebivalstva okrog osem milijonov avtomobilov in povrh tudi vsi ekstra obročji.

Ta načrt je razdelil vojni podtajnik Patterson, ki je bil eden treh osebnosti, katere so bile poklicane od omenjenega odbora, da povedo svoje mnenje, kako od pomoči krizi glede kavčuga. Drugi, ki je isti dan pričeval, je bil administrator za kavčug Jeffers, kateri je ob tej priliki izrazil svari, da se utegne zaloga kavčuga do 1. decembra znižati na tako nevarno točko, da utegne ogroziti produkcijo

DAVKI ZOPET V RAZPRAVI

Zakladništvo priporoča po 19 odstotkov davka.

Washington, D. C. — Pred kongresnim odborom, ki se bavi s davčnim problemom, je prišel ta torkeljni zastopnik zakladništva departamenta z novim priporočilom. Po načrtu, ki ga je predložil, bi se v letošnjem letu sicer pobirali dohodninski davki sproti od plač, in sicer po 19 odstotkov po odbitku raznih odtegljajev, vendar pa, da se ne smejo na noben način davki za 1942 odpustiti, loven načrt; plačilo davkov kakor se to predlaga v Rum-zu to leto bi se samo odložilo do poznejšega časa.

7½ MILIJONOV VOJAKOV BO MEJA

Washington, D. C. — Kakor se poroča, se je predsednik Roosevelt med konferenco s kongresniki zadnji ponedeljek izrazil, da se v armado ne bo vzel več kakor 7½ milijonov mož, češ, da bo to zadostovalo.

Poročajte takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naselbin!

njih par mesecev drastično izpremenil: V Rusiji so Nemci od Kavkaza vsak dan bolj daleč in enako je Suez izven vsake nevarnosti. Zavezniška moč narašča in Turčija je brez dvoma pričela spoznavati, na katero stran se nagiba zmaga.

ZDRAVNIK IZGUBIL PRIZIV GLEDE PORODNE KONTROLE

Washington, D. C. — Država Connecticut ima zakon, po katerem je prepovedano razpečavati sredstva v svrhu porodne kontrole. Vodila pa se je že dalje časa kampanja, da se ta zakon odpravi, in zadnji ponedeljek je prišla za deva končno tudi pred vrhovno sodišče Zed. držav, a zagovorniki kontrole so pri tem propadli. Neki zdravnik, ki je vložil tožbo, je v tej navajal, da bi moral zakon dovoljevati preprečevalna sredstva v slučju, ako bi bilo življenje ženske vsled poroda v nevarnosti, ter se je pri tem skliceval na 14. amandment k ustavi. Vrhovno sodišče pa je odločilo, da nima sodnik pravice, sklicevati se na ta amandment, češ, da ni v nevarnosti njegovo življenje, in je zato zavrnilo tožbo, rekoč, da je drugače ne bo upoštevalo kakor le v slučju, da jo vložijo kaka pacijentinja.

MLEKO V CHICAGI ZOPET DRAŽJE

Chicago, Ill. — Vladni urad za cene je dovolil čičaškim mlekarjem, da, pričeni s zadnjim torkom, zopet povišajo cene mleka. Ta dovolitev velja samo do 1. aprila in po njej stane zdaj na dom dostavljeno mleko 16½ centa za kvart, v trgovini kupljeno pa 14½ centa. Urad za cene se je istočasno izrazil, da utegne konkurenca nekatere trgovce prisiliti, da se ne bodo poslužili tega dovoljenja. To je že druga podražitev mleka v Chicagi tekom enega meseca. Prva je prišla v veljavo 4. januarja.

BOLNIČARKE ZA ARMADO

Chicago, Ill. — Iz tukajšnje okrajne bolnišnice je odšlo zadnji ponedeljek 14 bolničark v armadno bolnišniško službo v El Paso, Tex. Tamkaj se ustanovlja posebna bolnišniška edinica, ki bo sestavljena iz 47 zdravnikov, 105 bolničark in 500 sanitetsev.

OTROCI NE BODO VEČ TVO- RILI ZADRŽKA ZA VPOKLIC

Od 1. aprila dalje bo potrjen vojaški službi vsak moški v vojaških letih, ne glede, koliko otrok ima, ako ni potreben pri delu v vojni industriji.

KRATKE VESTI

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je s posebno poslanico predložil zadnji ponedeljek senatu v odobritev nedavno sklenjeni pakt s Kitajsko, v katerem se Amerika odpoveduje svojim izrednim pravicam na Kitajskem.

Zeneva, Švica. — Mednarodni Rdeči križ je v ponedeljek objavil, da bo ladja Caracas, ki jo je nedavno kupil, odplula drugi dan s Portugalske v Ameriko, od koder se bo vrnila v Evropo v marcu s pošiljkami za vojne ujetnike in civilne internirance.

Nashville, Tenn. — Zakonodajna tukajšnje države je odobrila in v ponedeljek poslala gubernorju v podpis predlog, po katerem se preklicuje pol stoletja veljavni takozvani volilni davek.

FARMARJEM BO PRIMANJ- KOVALO GNOJIL

Zadnja leta so farmarji porabili skupno okrog devet milijonov ton umetnega gnojila, toda letos so izgledi slabi, da bi ga mogli dobiti v zadostni količini. Ena najbolj važnih snovi v tem gnojilu, namreč nitrogen (dušik), se potrebuje v vojne svrhe. Povrh pa bodo letos farmarji na pobudo vlade povečali svojo sejatev in tako se bo pomanjkanje še bolj občutilo. Kakor se izražajo izvedenci, ne bo pomagalo farmarjem drugega, kakor, da bodo sami producirali v zemlji svoj nitrogen. To se doseže na ta način, da posejejo zemljo z deteljo. Ta rastlina prepoji zemljo z nitrogonom in jo na ta način pognoji.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEH!

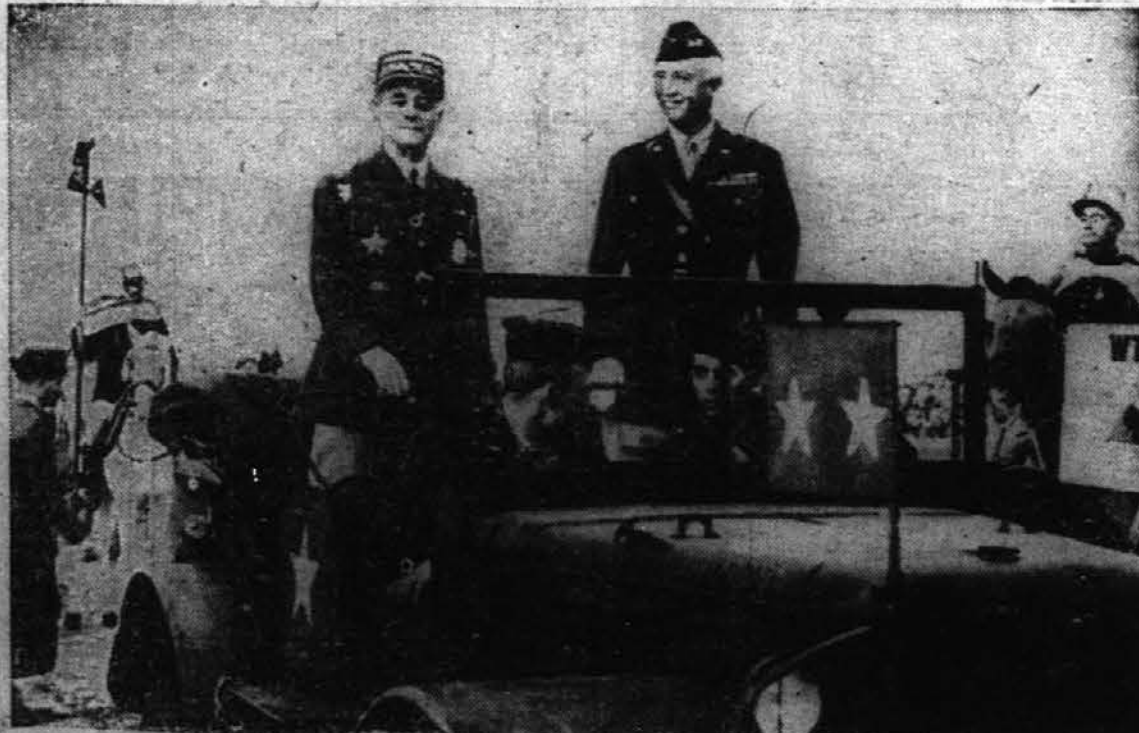
Washington, D. C. — Otroci ne bodo več tvorili zadržke, da bi moški v vojaških letih ne mogli biti poklicani pod orožje, kakor je bilo doslej v veljavi, in izjava nabornega direktorja Hersheya, ki jo je izrazil zadnje poletje, namreč, da se bodo skušale obdržati družine skupaj, dokler bo mogoče, — ta izjava ne drži več.

Po objavi nabornega urada, izdani ta torkelj, bo od 1. aprila naprej veljalo pravilo, da bodo potrjeni vpoklicu vsi ti, ki so telesno sposobni, ne glede, koliko otrok imajo, izvzemši samo, ako so nujno potrebni pri delu, a tudi pri tem pridejo v poštev le opravila v vojni industriji. V svrhu, da lahko izpremenijo svoja dela s civilne na vojno produkcijo, se bo dal takim moškim čas enega meseca, namreč do 1. maja. Ob tej priliki je bil objavljen tudi seznam tistih strokovnih zaposlitve, ki za odložitve sploh ne pridejo v poštev; dostavilo pa se je ob enem, da je ta seznam šele začetek in, da bodo torej sledili še drugi.

EISENHOWER UTEGNE DO- BITI VRH. POVELJSTVO

Alžir. — Zdaj, ko je britanska armada, ki je preganjala Rommela od vzhoda, že dosegla Tunizijo in se skoraj združila z zavezniškimi četami zapadno od Tunizije, se uvidi potreba, da se celokupna zavezniška bojna sila v severni Afriki postavi pod enotno poveljstvo. Po raznih znamenjih sodeč, utegne priti ravno ameriški general Eisenhower v poštev, da postane ta vrhovni poveljnik. Ker bi pa na ta način imel pod seboj druge generale, ki so po činu starejši od njega, je verjetno, da bo on sam povišan.

FRANCOSKI IN AMERIŠKI GENERAL SKUPNO INŠPICIRATA

Za enotnost ameriških in francoskih čet v severni Afriki se vidi dobro znamenje v skupni paradi, nedavno prirejeni v Moroku od oboroženih sil obeh dežel. Slika kaže, ko francoski general Nogues (na levi) in ameriški general Patton skupno inšpicirata čete.

VESTI O DOMOVINI

Nemci izseljujejo gorenjske družine v Nemčijo, tiste družine pa, ki imajo katerega svojih pri partizanih, enostavno postrelijo.

Nemška grozodejstva na Gorenjskem

(Izvirno podtalno poročilo iz Slovenije — avgust 1942)
Iz Gorenjske: V preteklem tednu, koncem julija, so Nemci ustrelili 138 talcev samo na Gorenjskem. Zakaj, nihče ne ve, samo nenadoma se pojavijo na javnih prostorih razglasila, ki objavljajo ustrelitev. Nemci namreč imena ustreljenih talcev objavijo z razglasila. Iz vasi Laze in Krnica pri Gorjah je bilo v zadnjem času izseljenih 90 družin, večina takih, ki imajo katerega svojcev v gorah. Preseljeni so bili v Nemčijo.

Križe na Gorenjskem: V tednu med 26. julijem in 2. avgustom so Nemci ustrelili 30 moških. V bližini vasi so se pojavili partizani in to je bilo Nemcem dovolj, da so ubili 30 nedolžnih ljudi. Partizani imajo v oblasti Kofce in planine pod Košto.

Podbrezje: Na cesti med Podbrezjem in Bistrico so Nemci ustrelili 50 moških. Mrtva trupla so 3 dni ležala ob cesti, nato so kar na licu mesta skupali jama in jih zagrebili. Ustrelili so jih, ker so se v bližini pojavili partizani.

Hrušica pri Jesenicah: Nemci so odpeljali nekega Freliha, strojevodjo Mavca, njegovo ženo in otroka, Berneka Alojza z ženo in dvema otrokoma ter Kobentar Alojza in njegovo mater. Odpeljali so jih v Nemčijo. V Medvode pa so odpeljali ženo Matevža Ranžingerja z dvema otrokoma.

Gorje: Nemci so v zadnjem času izselili 97 slovenskih družin.

Tržič: Nemci so ustrelili lekarnarja Lavriča in njegovi dve hčerki. Ena je bila poročena na Češkem pa so jo od tam prignali. Vzrok ustrelitve: sin je bil pri partizanih, pa se ni hotel vrniti.

Moravče: Nemci so ustrelili posestnika Berganta, gostilničarja iz Kraš in Dolinarja Avgusta, posestnika pri Sv. Florijanu pri Moravčah. Cerklje na Gorenjskem: Nemci so zaprli sedem oseb.

Goričane pri Medvodah: V škofovi graščini v Goričanah, ki so jo Nemci konfiscirali, je zaprtih več slovenskih družin, ki čakajo odselitve v Nemčijo.

Zopet dekleta: Vsa dekleta do 25. let so dobila pozive na prisilno delo (arbeitsdienst).

Moravče: Partizani so dne 15. julija ustrelili cestarja Koprivška in Dolinar Franca, ki sta bila nemška zaupnika. Nemci so pa zato požgali vas Hrastnik pod zg. Kosezami pri Moravčah.

Vest iz Srbije

London, 29. januarja (AP) — Jugoslovanska vlada v iz-

gnanstvu je izjavila danes, da je nemški general Bader, poveljnik nacističnih vojaških sil v zasedeni Jugoslaviji, razglasil nove kazni za sodelovanje z generalom Dražom Mihajlovičem; s to določbo je vse civilno prebivalstvo štirih okrajev v Srbiji proglašeno za talce.

Jugoslovanski uradni krogi mislijo, da so Nemci objavili te nove grožnje, ker se boje druge fronte v Evropi.

Nacisti bombardirajo dvojico mest v Jugoslaviji

Bern, 29. januarja (UP) — Nemška letala — strmoglavci, ki so pridružena četam v boju proti jugoslovanskim partizantom, so uničila dvojico jugoslovanskih mest južno od Zagreba, Drvar in Cetina.

Iz londonske radio oddaje

London, 29. januarja (Radio prejemna služba) — V teku oddaj za Jugoslavijo, je londonski radio zopet povdarjal zbežanost vladnih krogov v Rumuniji in Madžarski. Narod je skrajno razburjen zaradi brezkončnih in nesmiselnih žrtv. Švedsko časopisje poroča, da madžarska vlada skriva svojemu narodu obseg izgub, da ne bi še bolj zanečila že zdaj izredno ostre opozicije proti sedanjemu režimu. Narod zahteva, da se pretrga odnosaj z Nemčijo. Madžarska vlada je baje uvedla za izvoz v Nemčijo izvozna dovoljenja.

Radio Rim javlja, da bo Italija uvedla splošno mobilizacijo prebivalstva kakor Nemci. Toda narod se buni v Italiji. Nezadovoljen je z angleško trditvijo, da tvori Italija stranski vhod v evropsko trdnjavo. Laški narod bi rad, da bi zavezniški določili Italijo za glavna vrata.

Današnji New York Herald Tribune poroča, da bodo dne 1. aprila vpoklicali v Italijo 18 in 19-letne v vojaško službo. Vse civilno prebivalstvo bo mobilizirano, moške delavce bodo zamenjali z ženami itd.

Madžarska

Iz Madžarske prihajajo iz istih virov poročila o odporu katoliških in protestantskih cerkvenih oblasti.

Pred nedavnim časom je madžarska vlada odpoklicala domov precejšnje število svojih delavcev iz Nemčije.

BARAGOVH PRATIK NI VEČ!

Cenjene čitatelje prosimo, naj za Baragovo Pratikko za leto 1943 ne pošiljajo naročil več, ker je vsa razprodana in z njo ne moremo postreči več. Vzemite to na znanje!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj,
ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani
kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni me-
sec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v
tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. —
Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

V NESVOBODI IN V SVOBODI

Amerikanci so zadeli v Afriki na večje težkoče, kakor
so jih morda pričakovali, in zadeli tudi na take, kakršnih
niso pričakovali. Zato gre stvar počasi in ne bo tako hitro
šla.

Težkoče so vojaškega značaja. Predsednik Roosevelt
je nekako tistega hlačarja v Tunisu poprosil, da smejo A-
merikanci priti. Ali so Nemci tudi hlačarja prosili, ni raz-
vidno, ampak tam so bili in še mnogo jih je bilo tam, in kjer
so se Amerikanci prikazali, so naleteli na dobro pripravljene
odpor, da so postali previdni, in se morajo malo bolj pripra-
viti, in to vzame njim časa, Nemcem pa tudi hasne, ker se
še bolj pripravijo.

Druga težkoča je pri Francozih. Nekaj je razumnih,
vsi niso, in bivšemu milijonarju Taboru je njegova prava
žena ponudila pomoč, ko niti za pod zobe ni bilo, pa je po-
moč odklonil, raje stradal. Francozi so se imeli za prve,
hudo so se zvrnili, padli, ampak ameriška pomoč in še
angleška pomoč — nak — kralj noče veljati za berača. Če
sprejmeš pomoč, počti, Darlan se je zvrnil, Giraud je v ne-
varnosti in Rooseveltov poslanik Murphy, ki je sfiksiral za
pomoč, je tudi v nevarnosti, da za kakim vogalom ne počti.

Dalje so težkoče pri prebivalstvu, toraj pri Arabcih in
Francozih, in te težkoče zadenejo prehrano. Tudi v Alžirju
so bili pravi gospodarji Nemci, ne tisti švigašvagasti Vi-
chy, in Nemci so vlačili vse v Nemčijo, pa se nihče niti
okrekniti ni upal, nihče ni ugovarjal. Prišli so Amerikan-
ci. Vse kriči po prehrani. Dajte, dajte, pripeljite. Ame-
rikanci dovažajo. Kdaj bo dosti? Stavim, da nikoli, in če
bi spraznili vso Ameriko, ker tudi zdaj gre dosti v — Nem-
čijo.

Prav pri prehrani je psihološki moment, na kakrš-
nega Amerikanci niso mislili.

Dokler so ljudje pod nekim strahom, šutijo, se ne upa-
jo niti zganiti, stradajo, trpijo brez godrnjanja. Prinesi jim
pomoč brez strahu, iz gole dobrote in ljubezni jim poma-
gaj, pa bodo ljudje takoj začeli godrnjati pri pomoči.

Ko so na Koroško prišli Jugoslovani, so poskrbeli za
vse: cukar, moko, mast, tobak, meso... Vsak je dobil v za-
dostni meri. Ali so bili ljudje zadovoljni? Kaj še? Takoj
se je pojavilo osorno godrnjanje, da ni — zofta, neke br-
lozge, ki je bila prej in je še bila v — Avstriji! Pri glasova-
nju so mnogi glasovali za — brlozgo.

Prav o tem psihološkem momentu se poroča nekaj
zanimivega o Rusiji, ne iz Rusije. Kak dopisnik iz Rusije
ne more vsega poročati, kakor je ali kakor bi rad poročal,
ker cenzura je v Rusiji najbolj stroga. Ako se dopisnik
vrne iz Rusije, lahko poroča o Rusiji, kar mu drago, resni-
co, neresnico tudi, iz Rusije niti resnice ne more vselej.

Dopisnik Walter Graebner se je vrnil. Poroča marsi-
kako zanimivo stran.

Sedanji Rusi so dosegli uspehe, kateri jim zdaj proti
nemškim roparjem prav pridejo, z neznansko birokratično
strogostjo. Rusi so morali delati, vsi so morali delati, pri
najmanjšem ugovoru je počilo. To je na sebi nadležna za-
deva, birokrati so pa s tem prišli do uspehov, in izgleda, da
so se Rusi delu privadili in zdaj — delajo, še celo požrtvo-
valno delajo, kakor bi ne bilo nobene birokracije več, dasi
je še v vsem obsegu v veljavi. Stara prislovica veli: "Šiba
novo mašo poje". Šiba ni dobra, nova maša pa je. V ogrom-
ni ruski državi se je šiba obnesla, in če pride do količaja
vredne svobode, pa ostane pri sedanjem delu, bogami, prej
hudo leni Rusi utegnejo še nekaj narediti!

Ko je prišlo do Jugoslavije, je ponehaval in izginil
prejšnji nemški ali avstrijski strah. Nastala je "svoboda".
Kaj se je dogajalo? Ker pod novo svobodo ni bilo in ni mo-
glo biti vse tako, kakor bi si bil vsak želel, je začelo švigati
vsepovsod "prokl... Jugoslavija". Železnikarji so pričeli s
štrajkom, ko je bilo opasno radi kakih nemirov, da že tedaj
ne pride do laške zasedbe. "Čemu štrajkate," so vprašali
pri narodni vladi? "Niti čevljev si ne moremo nabaviti," so
rekli. "Pa dobro, dobili bomo vam usnja." "Usnja imamo

sami dosti," so odgovorili osorno, "plače hočemo imeti po-
višane."

Tako je šlo na vseh koncih in krajih, in ko sem vse to
še tu v Ameriki opazoval, sem že več ko petnajstimi
leti napisal v A. S. članek: "Si parla Italiano a Lubiana", in
zdaj se je to do pičice uresničilo.

Amerikanci bodo imeli še težkoče v Afriki, ker s stra-
hom ne morejo priti, prihajajo s prehrano brez strahu, pa
ne bodo dosti dosegli, ker ljudje bodo zahtevali, da jim mo-
rajo še usta odpirati!

RAZNE NOVICE IZ
BIWABIKI

Biwabik, Minn.

Mrs. John Zalar je dobila
27. jan. žalostno sporočilo iz
Washingtona, D. C., da je bil
njen sin Frank Šteblaj ranjen
v Avstraliji. Podrobnosti ne
povejo, zato se ne ve, ali je
bil ranjen hudo, ali na kak
način; le toliko vemo, da je
bil v ognju na fronti. Se ve,
Mrs. Zalar je ta novica straš-
no zadela. Kako rada bi šla do
svojega ljubljene sina, pa je
nemogoče, ker ju loči široko
morje. Z njo sočustvuje vse na
Biwabiku. Dal Bog, da bi kmalu
prišlo veselo poročilo, da se
je njen sin pozdravil, in da bi
se zdrav vrnil v naročje skrb-
ne in žalostne mamice!

Jack Kariš, Sr., je odšel te
dni v Cleveland, O., kamor je
bil povabljen na srebrno po-
roko, ki jo je 25. jan. obhajala
njegova starejša hčerka Mrs.
Mary Starc. Mr. in Mrs. Joe
Starc sta bila poročena pred
25 leti tukaj na Biwabiku, po-
znejše sta se pa preselila v Cle-
veland. Bog Vaju živi, srečna
srebrna jubila, in naj Va-
ma da dočakati, da bosta sreča
na in zdrava obhajala še zla-
to poroko, Vam, Mr. Kariš, pa
želimo mnogo veselja in za-
bave med vašimi otroci in
prijatelji, in da se srečno po-
vrnete nazaj v to mrzlo Minne-
soto!

Letos res lahko rečemo "v
to mrzlo Minnesoto", saj smo
imeli celi mesec januar pravo
sibirsko zimo, 40 do 48 pod
ničlo. Dragi citatelji si lahko
mislite, da je treba v takem
mrazu naše peti kuriti s pol-
no paro, ako hočemo, da so
naše hiše tople.

Drugače je tukaj po nava-
di; dela se še precej, pa je še
tudi takih, ki po zimi nimajo
stalnega dela, to pa zaradi te-
ga, ker tukaj ni tovarov, ko
drugod, ampak le odprti rud-
niki, kjer se dela največ s
stroji.

Naj bo za danes; ako pride
kaj novega, se bom pa spet o-
glasila.

M. Delak.

PRIDITE NA "BAKALAR
VEČERJO!"

Chicago, Ill.

V Chicagi obstaja društvo
Jadranske Straže, ki šteje
okrog 300 članov, samih od-
raslih in splošno spoštovanih
ljudi. Kadar se ti ljudje sesta-
nejo na svojih sejah, vodijo
svoje pesle mirno in tiho. Vsa-
kdo, ki dela za dobro Jadrans-

ske Straže, dela z navduše-
njem in brez plačila.

Društvo priredi vsako leto
en piknik in eno "bakalar ve-
čerjo". Pobira samo en dolar
članarine na leto; vse prejem-
ke porabi za najboljše in naj-
bolj plemenite namene.

Kaj pa je "bakalar večer-
ja"? Malo potrpite!

Jadranska Straža si je na-
vzela ime po Jadranskem mor-
ju, Jadransko morje pa je spo-
jeno z vsemi velikimi oceani
in morji sveta, kjer lovijo ba-
kalar, a mornarji na morju je-
do največ suhi bakalar. Torej,
da se ohrani ta tradicija mor-
narjev in morskih ribičev, ser-
vira Jadranska Straža na svo-
ji večerji ribe namesto druge-
ga mesa. S tem se ohranjuje
spomin na morje, ribiče in
mornarje. A še več. Izkušnja
nas je naučila teh par zadnjih
let, da vsem članom in gostom
Jadranske Straže bakalar in
riba bolj ugaja, kakor pa ka-
tere koli druge vrste mesa.

Vsi tisti, ki so do sedaj pri-
hajali na te večerje, lahko iz-
pričajo, da je vse to resnica.
Človek se zares veselo počuti,
ko vidi tako lepo steno ljudi
di zbranih na naših bakalar
večerjah, katere pripravijo
gospe, ki so po večini soproge
članov Jadranske Straže. Pri-
pravi večerjo za 400 do 500
oseb je težko delo, ali naše
gospe se ne bojijo tega truda,
pa ne samo to, ampak one pri-
redijo bakalar na poseben na-
čin, kakor le one znajo, tako
da očarajo vse goste, ki se ob
vsaki taki priliki vrnejo do-
mov zadovoljni in smejočih
lic, ker so se tisti večer zares
dobrih stvari naučili.

Zato vi, ki se niste člani Ja-
dranske Straže, pridite na ba-
kalar večerjo, da na svoje oči
vse vidite, in ko se seznanite
in spoznate, kaj tvori to jugo-
slovansko patriotsko ustano-
vo, tudi sami postanete člani
in delničarji te lepe prosvet-
ne organizacije. Ni pretirano,
če rečem, da bi moralo biti
vsaj tisoč članov v tej organi-
zaciji, ako upoštevamo, kako
veliko ljudstva jugoslovanske-
ga izvora je v Chicagi. Pri-
stop vas nič ne stane; tudi ni
nobenih posebnih prispevkov
tekem celega leta. Ako priha-
jate na seje, veste, da imamo
na koncu teh večerk kar pri-
grizka, ki ga zalijemo z lepo
in dobro kapljico vina, in vse
poteče v žali in veselju. Če se
pa primeri, da zbolite, se vas
Jadranska Straža spomni z le-
pim šopkom cvetov.

Pridite, bratje vsi, pa če ste

Hrvati, Srbi ali Slovenci, vsi
ste nam ljubi in dobrodošli. V
Jugoslaviji je v Splitu centra-
la Jadranske Straže, ki nadzo-
ruje 700 podružnic po Hrvat-
ski, Sloveniji in Srbiji. Pa ka-
dar boste sami postali člani,
boste imeli boljše prilike, da
se seznanite z delom Ja-
dranske Straže.

Večerja bakalarja bo v Na-
rodni bratski dvorani na 1802
S. Racine Ave., 13. februarja
1943 ob 7:30 zvečer.

Marin Klarich, predsednik
Jadranske Straže.

IZ GL. URADA JUGOSL. RE-
LIFNEGA ZDRUŽENJA

New York, N. Y.

United Yugoslav Relief
Fund pod pokroviteljstvom A-
merican Friends of Jugoslavia
je odobren od National Budget
Committee za War Relief
Appeals. Odbor je sestavljen
od Community in War Chests
te dežele pod vodstvom g. Ge-
rard Swope, in svrhu pomoči
pri urejevanju podpornih in
pomožnih prostov. Sedanja
\$2,000,000 kampanja v ta
fond je bila predhodno odo-
brena od President's War Re-
lief Control Board. National
Budget Committee za War Re-
lief Appeals je priporočal \$1-
000,000 iz te svote za War
Chest-e te dežele.

Bilo je tudi oznanjeno, da
je število direktorjev tega od-
bora povečano. Novi člani so:
Thomas J. Watson, predse-
dnik International Business
Machines, ki deluje kot Na-
rodni predsednik (National
chairman) za Jugoslovansko
kampanjo; Franklin W.
Brown; Mrs. Robert L. Clark-
son; Mrs. John W. Frothing-
ham, nee Helene Losanitch;
Miss Malvina Hoffman, po-
znana ameriška kiparica; in
Mme. Slavko Grouitch, vdova
prejšnjega jugoslovanskega
ministra u Zdrženih državah.

Ostali člani odbora so: Hamil-
ton Fish Armstrong, Willis H.
Booth, William M. Gladbour-
ne, Allan W. Dulles in Hon.
Frank L. Polk. Bart Andress
je Narodni vodja tega sklada.
Matilda Spence Rowland je pa
pomožna voditeljica.

Večji del tega sklada bo
preskrbel bolnim, pakete hrane,
zdravil, razne zdravstvene
potrebnosti in specialno po-
moč raznih vrst preko 140,000
jugoslovanskim ujetnikom v
zaporih v Nemčiji in Italiji.
Ostalo svoto se bo pa rabilo
za zdravila za jugoslovanske
otroke v Jugoslaviji in drugih
krajih, in za nujno pomoč ju-
goslovanskim mornarjem, be-
guncem, etc. Delo za ujetnike
bo v večini izvršeno s pomoč-
jo American Red Cross in In-
ternational Red Cross, katere-
ga vodstvo jamči, da se po-
trebnosti lahko pošlje ujetni-
kom brez kakih neprilik z so-
vražnikom. Delo za otroke bo
tudi po večini izvršeno skozi
Rdeči križ kakor bodo raz-
mere zahtevale. Kampanja je
sedaj v polnem teku, da se
doseže začetni cilj. Odbor na-
glašja, da je to prva obširna
ameriška prošnja v korist Ju-
goslovanov.

Vsak teden naj bo vsaj en
dopis iz vsake slovenske nase-
bine v "A. S."

TO IN ONO

MALO ZNANA DEJSTVA

Avstralija je le malo manj-
ša, kakor kontinentalne Zdu-
žene države. Katoličanov je
tam en milijon in pol, torej
nekako ena petina vsega pre-
bivalstva, ki šteje 7,016,449
ljudi.

Kdo je odkril Pacifik? —
Katoličan Vasco Nunez de
Balboa, leta 1513.

Belgija je imela pred nazij-
sko okupacijo 8,386,553 prebi-
valcev. Bila je najbolj tesno
obljudena dežela v Evropi, saj
je tam prišlo 710 ljudi na eno
kvadratno miljo. Leta 1939 je
bilo tam 7,968,431 katolika-
nov.

Arabija je bila nekoč kato-
liška dežela, pa je padla v
razkol in krivoverstvo in je
končno postala mohamedan-
ska. Zdaj je tam okrog 10 mi-
lijonov prebivalcev, med ka-
terimi je samo 688 katolika-
nov.

TUDI REKORD

Ljudje imajo radi vse mogo-
če stvari, nikdar pa ne slisimo,
da bi kdo rad plačeval davke.
Pa je vendar tudi neka oseba,
ki si je v tem oziru pridobila
nenavaden rekord. Že od leta
1915 naprej je Mrs. Thomas
Millerick vedno prva plačala
svoje davke v mestni dvorani
v Albany, N. Y. Da je ne bi
kdo prehitel, je ženica letos
že ob pol sedmih jutraj ča-
kala pred mestno dvorano pr-
vi dan, ko so pobirali davke.
Tako je 28 let zaporedoma bi-
la prva v tem mestu pri pla-
čanju davka.

PENIJI SO JI PRINESLI
TISOČAKE

New York. — Mrs. Dennis
Mullane je danes za \$15,000
bogatejša, pa denar še vedno
prihaja od vseh strani. To pa
vse zato, ker je morala pla-
čati "kazen" na radijskem
programu. Dozdej je prejela
že 130,000 pisem, in radijska
postaja ji je morala dati 15
oseb, da ji pomagajo odpirati
pisma.

Vsa stvar je imela sledeč za-
četek. Na programu, kjer ose-
bi, ki ne zna odgovoriti na
stavljeno vprašanje, nalože to
ali ono kazen, Mrs. Mulla-
ne ni mogla odgovoriti na
vprašanje, in morala za kazen
prostiti radijske poslušalce, da
ji pošljejo po en penny, s ka-
terim bo potem kupila vojni
bond za sina, ki je pri mari-
nih.

Prvo pošto so ji morali pri-
nesti štirje pismonoše, potem
je bila pa pošta vedno obilnej-
ša, da ni mogla že več sama
odpirati pošte. V pislih so bi-
li peniji, nikliji, dajmi, pa tudi
dolarji. Do danes je prejela
že \$15,000 in pisma z denar-
jem še vedno prihajajo.

ŽENSKA LETA

"Koliko let imate, gospodič-
na?"

"Triindvajset."

"In Vaša mlajša sestra?"

"O, ta jih ima pa že šest-
indvajset."

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki.

Vojaška poroka

Ely, Minn. — Dne 26. jan.
je župnik Rev. Fr. Mihelič
pri slovesni sv. maši vodil po-
ročno obred za mladi par 2nd
Lt. Anton Zaverl in Nežika
Škraba. Na večer pa je bila
v ta namen prirejena večerja
na domu ženinovih staršev Mr.
in Mrs. John Zaverl. Ze na-
slednje jutro je mladi par vzel
slovo od svojih dragih in od-
šel v Spokane, Wash. Želimo
jima obilo sreče! — Jernej-
čan.

Umrl

Ely, Minn. — Tu je umrl
Matija Banich, rodom Hrvat.
V Ely zapušta sestro Mrs. Ba-
binc. Pokojni je bil samski in
se je preživljal z dovažanjem
drv. — Jernejčan.

Loterija

Leoneth, Minn. — Upravn-
stvu Am. Sl.: Pošiljam Vam
nekaj za naročnino; par do-
larjev bo za nazaj, malo pa za
naprej. Ne vem ravno, koliko
bo za naprej, pa bom že videl,
kakšne številke bodo ven pri-
le. — Gregor Ivantič.

Chicaška "Adrija"

Chicago, Ill. — Namesto da
bi imeli običajno predpustno
domačo veselico, bodo pevci in
pevke zbora Adrije pri sv.
Štefanu to soboto zvečer šli
skupno down town gledat eno
najboljših šaloiger, "Življenje
z očetom".

Do sedaj je šlo že šest od-
ličnih Adrijinih pevcev služiti
strica Sama: Bill Horwath,
Chas. Horzen, John Trinko,
Ernest Račić, Chas. Grill in
Tony Trinko.

Oba se učita rušičine.

Cleveland, O. — Sopraga
clevelandskega župana Fran-
ka J. Lauschetja precej dobro
obvlada slovenščino, četudi ni
slovenskega rodu; zadnje ča-
se pa se je začela učiti rušiči-
ne, ki je jezik naše velike slo-
vanske matere. Ko je župan
videl, kaj njegova žena dela,
se je še sam poprijel rušičine
in se je učil, kadar koli more
najti kaj časa po svojem tež-
kem dnevnem delu.

Pipa tobaka povzročila smrt

Cleveland, O. — Zadnji če-
trtek večer je 35 letni rojak
Anton Černe sedel v naslanja-
ču v Warrensville senatoriju,
ogrnen v nočni plašč, in mir-
no kadi svojo pipico; siromak
je bil paralizirani in od pasu
navzdol hrom. Po nesreči je
živ pepel iz pipice padel na
plašč, ki se je vnel. Na klica-
nje je prihitel neki uslužbenec
in pogasil ogenj na obleki, to-
da Černe je dobil take opekli-
ne po životu, da je umrl.

Vi radi berete vesti iz dru-
gih naselbin; drugi radi bero
novice iz vaše naselbine. Poro-
čajte novice in dogodke v "Am.
Slovenec".

TARZAN (636) ZMESNJAVA

Če bi bila Granny prišla trenutek
poprej, bi videla, kako se je Tarzan
rešil spon s svojo velikansko močjo.

Nato je splezal preko zabojev in
drugač prax k njej, nakar sta skup-
no splezala na krov!

Skupina surovih mornarjev je za-
vzela edini še nepoškodovani rešilni
čoln pod svojo oblast.

S samokresi so zadrževali nazaj
ostale potnike, ki so se hoteli pribli-
žati rešilnemu čolnu.

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

NAZIJSKI NAZORI IN ČINI

Pred desetimi leti, dne 30. januarja 1933, je Hitler, ki ni bil pravi nemški državljani, postal kancler rajha. Od onega dne naprej so Hitler in njegovi močniki in navihani gangsterji vodili boj proti vsem človeškemu rodu.

Pristaši nazijske stranke, vojaški močniki in navadni ljudje, ki so prodali svoje prvorodenstvo za skledo leče, so se pridružili gangsterjem, da izpolnijo svoje krvave ambicije in se iznebijo svojih protivnikov. Začeli so manipulirati druge ljudi za svojo lastno osebno korist. Njihova blazna pohlepnost po moči in bogatstvu ustvarila je strahovit rekord hudobnih, barbarskih, sadističnih činov divjstva.

V desetih letih so izvršili tak strahoviti seznam dejanj, ki predstavljajo udejstvovanje totalitarnih idej; "Novi red", ki je načelo domačega napredka nadomestil z onim tiranstva.

Vse, kar so naziji napravili in danes napravljajo, je direktna posledica neke črne filozofije, katere osnovni prepogoj je zaničevanje za priprostega človeka. Celo desetletje nazizma visi skupaj. Posamezni čini in strahovitosti, strašni sami na sebi, so tem strašnejši, ako na nje gledamo kot del namenjenega programa.

Sledeče razodeva naravo nazija, njegovo teorijo in praksu:

1. Teorija. Bolj primerno je uničiti male narode, kot oskrbovati jih.

Praksa: (a) Tekom dveh let vojne je bilo 460,000 Jugoslovancev hladnokrvno umorjenih.

(b) Na Grškem, katere dežela ima približno toliko prebivalcev kolikor New York City, več kot 1,000 ljudi na dan pomira — od glada.

(c) Hrana v Belgiji je bila zadnje zimo tako pčla, da so klali podgane in jih prodajali za 20 frankov.

(d) 182,000 Poljakov je bilo usmrčenih ali pa je umrlo v koncentracijah.

(e) Število Židov, ki so bili umorjeni ali drugače eksterminirani od nazijev, se po poročilih iz Evrope vrti med 1,500,000 in 2,000,000. Hitler je obljubil, da ne bo pustil nikakega Žida v Evropi, naj zmagaja ali zgubi, istočasno pa naziji previdno skrbijo, da se izbrše vsaka sled njihovih masovnih umoritev.

2. Teorija: Ljudje so kakor govedo, da jih odvažate tja, kjer jih potrebujete.

Praksa: En milijon in pol Poljakov in Židov je bilo izgnanih ali odposlanih na suženjsko delo v Nemčijo v prvih dveh letih vojne.

3. Teorija: Ne-arijski ljudje morajo biti znižani na stan in mentaliteto sužnjev.

Praksa: (a) Plemenska diskriminacija: poroke med Poljaki in Nemci so prepovedane. "Nikak Poljak ne sme biti enakovreden z Nemcem."

(b) Pravosodje: porotne ob-

ravnave v Čehoslovakiji so bile odpravljene. "Čehi niso sposobni biti porotniki."

(c) Prosveta: srednje šole in vseučilišča so bila odpravljena na Poljskem in v Čehoslovakiji.

4. Teorija: Gospodarstvo "Novega reda" nudi delo in varnost za ves svet.

"Po nemški zmagi ne bo nezaposlenosti v Evropi."

Praksa: (a) Eto, kako se to vrši. Odkar je vojna začela, 5,200,000 delavcev je bilo siloma ali pod krivimi pretvezami nabranih zunaj Nemčije, da delajo kot sužnji v nemških tovarnah ali na njivah.

(b) Na Nizozemskem je pepel Holandcev, ki so umrli v koncentracijah, na prodaj njihovim družinam za 25 guilderjev.

(c) Na Češkem in Moravskem delajo delavci 12 ur na dan v tovarnah, da producirajo za Hitlerja.

5. Teorija: Krščanstvo mora iti proč. (a) "Krščanstvo je iste vrste kakor komunizem."

(b) "Deset Zapovedi je posnetek najbolj nizkotnih instinktov človeštva."

(c) "Kar je zlo, mine; kar je dobro, ostane. To je razlog, zakaj katoliška cerkev mora poginiti."

Praksa: (a) V Solnogradu je bilo mnogo tisoč verskih knjig sežganih na javnem trgu.

(b) Na Poljskem je bilo 80% duhovnikov deportiranih v koncentracijske tabore na Nemškem.

(c) Vsi nabožni govori in službe so bili izključeni iz nemških radio-postaj.

(d) 20,000 katoliških šol na Nemškem je bilo odpravljenih.

6. Teorija: Otroci "podvrženih plemen" se morajo naučiti služiti "mojsterskemu" plemenu.

Praksa: Iz raznih delov Srbije so Nemci pobrali 100,000 otrok in jih prisilili hoditi peš do Nemčije in jih pri tem hranili s koreninami trave in pustili, da pljejo vodo iz okuženih močvirij. Oni, ki so to pot preživeli, so bili postavljeni v delovne tabore in podučeni, da spadajo k manjvrednemu narodu, ki mora služiti Nemčiji.

7. Teorija: Najprej pridejo v poštev interesi mojsterskega plemena.

Praksa: (a) Nemci morajo biti dobro prehranjeni. Na Francoskem, kjer tvojni vlaki, polni živeža, gredo vsak dan na Nemško, je ves narod v nevarnosti vsled pomanjkanja hrane. V Belgiji več kot polovica šolskih otrok v mestih ostajajo brez zajutрка. Na Poljskem so kmetje prišli do tega, da kuhajo olupke in kože mrtvih živali.

(b) Na Belgijskem sta bila dva starca, eden 73 drugi 69 let star, obsojena na smrt, ker sta nudila hrano in zavetje britanskim letalcem. Deček, ki ga je nemški vojak udaril, je zakričal "Svinjski boš". Vojak ga je mestoma ustrelil.

DOMAČINI SE ZBRALI OKROG BELCEV

Domače prebivalstvo na otoku Timor na jugozapadnem Pacifiku je naklonjeno belim vojakom, nastanjenim tamkaj, in radi volje gradi koče za nje. Slika kaže, ko se je skupina teh domačinov zbrala okrog nekoga Avstralca.

bo dotičnik izvedel, da svojim ne more poslati, ker so mrtvi. Okoli 150 vasi je bilo požganih v Sloveniji, ljudje pobiti ali odpeljani. Kdor ima svojce v teh vaseh, naj se nikar ne izgovarja, da bo po vojni že svojim poslal.

Taki izgovori so zelo ozkorsrčni za vse one ljudi v domovini, ki nimajo nobenega svojca v Ameriki. Kaj naj ti reveži poginejo ali trpijo ob svitu prihajajoče svobode?

Kitajci v Clevelandu nimajo takih praznih izgovorov. Samo 400 Kitajcev je v Clevelandu, pa so od 1. aprila 1941 že sami med seboj nabrali vsoto \$170,000.00, a drugi so prispevali še nadaljne tisočake, tako da je kitajska pomožna akcija nabrala do danes \$245,000.00.

Tako je napravilo 400 Kitajcev v Clevelandu, a 250 tisoč Slovencev v Ameriki je v istem času nabralo okoli \$40,000.00. Tu se kaže naša narodna zavest do ljudi naše krvi onkraj morja. In to je resnica, ki bode v oči.

Imamo v Clevelandu Slovence, ki mi je dal \$300.00 za pomožno akcijo ter je ostal do danes še vedno največji prispevatelec. Kdo si upa njega prekositi? Pa so v Ameriki naši ljudje, ki bi to lahko storili, ako bi imeli voljo in čuteče srce.

V naših podpornih organizacijah nas je preko sto tisoč članov in članic. Lansko leto

bi prilično in povprečno vsak lahko dal samo en dolar, in letos en dolar, pa bi bilo preko dvesto tisoč dolarjev v blagajni slovenske sekcije JPO, kateri bi bili naloženi v vojne varčevalne bonde: prvič v pomoč Ameriki, pozneje v pomoč trpeči in pogaženi Sloveniji. Dva dolarja v dveh letih bi lahko vsak Slovenec ali Slovenka pogrešila.

To je naše lastno ogledalo, v katero gledamo s povešenimi očmi.

Čas je, da se zganemo. Danes imamo 35 lokalnih odborov v Ameriki. Kje so druge slovenske naselbine? Kaj čakamo? Ali ni niti enega človeka v naselbini, ki bi imel usmiljeno srce do ubogega naroda v domovini ter bi sklical ljudi skupaj, da bi ustanovili lokalni odbor. Mi nimamo samo 35 slovenskih naselbin v Ameriki; mi jih imamo sto, dvesto in več, in vsaka slovenska naselbina bi morala imeti lokalni odbor JPO-SS.

Čas hiti, vojna tudi ne bo vedno trajala. Enkrat bo konec te vojne, in takrat bo pomoč takoj potrebna. Organizirati se moramo: danes, da bomo pripravljeni, ko nam bo mogoče poslati pomoč ameriških Slovencev.

Spomin vseh umrlih bratov in sester v domovini onkraj morja bomo najbolj počastili, ako bomo pomagali živim, ki bodo dočakali konec vojne.

Daj, brat, daj; pomagaj — sestra! Janko N. Rogelj, predsednik ABZ.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

NAJBRŽE

Pri krščanskem nauku pripoveduje katehet učencem zgodbo o mladeniču iz Najma.

"Kaj mislite, zakaj je šlo toliko ljudi za njegovim pogrebom?"

Vse tiho. V zadnji klopi nekdo roko vzdigne.

"No, zakaj, Janezek?"

"Ker je bil pri več društvih," odgovori Janezek močito.

DR. JOHN J. SMETANA
 Pregleduje oči in predpisuje očala
 23 LET IZKUŠNJE
 OPTOMETRIST
 1801 So. Ashland Avenue
 Tel. Canal 0523
 Uradne ure: vsak dan od 9
 zjutraj do 8:30 zvečer.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI

"KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI"

je ime zanimivi knjigi, ki jo je spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga je zanimiva. Vsebuje 207 strani in je vezana v platno. Na lepem v več barvah tiskanem zavitku je znotraj zemljevid Slovenije, kjer je zaznamovano, kje teče okupacijska črta med Italijani in Nemci. Knjiga je zgodovinske važnosti in je dosedaj najboljšo delo, ki podaja sliko dejanskega položaja v domovini po napadu od strani nazijev in fašistov.

KNJIGA STANE \$2.50

Naroča se pri pisatelju:

REV. K. ZAKRAJSEK

302 East 72nd Street, New York, N. Y.

ZAHVALA

Z bridko žalostjo v srcih se spominjamo, da nas je grenka smrt ločila od draga nam sina in brata

Theodore John Kobal

ki je bil rojen 9. nov. 1915 v La Salle, Ill., in je po dolgotrajni bolezni umrl 9. jan. 1943 v M. T. Sanitoriju, Chicagi, Ill., lepo pripravljen za večnost s sv. zakramenti katoliške vere. Pogreb se je vršil iz Louis J. Zefranove pogrebne kapelle v cerkev sv. Štefana, kjer so se darovale za pokojnim sv. maše zadušnice. Nato je bilo truplo umrlega prepeljano k sorodnikom, družini Frank Kobal v La Salle, Ill., kjer so ga še zadnjikrat obiskali številni sorodniki in prijatelji. Od tukaj smo ga spremili v slov. cerkev sv. Roka, kjer so bili opravljeni pogrebni obredi, kakor tudi na pokopališču sv. Vincenca v La Salle, Ill., kamor smo ga položili k zadnjemu počitku kraj groba njegove ljube mamice.

Tem potom se najlepše in iz srca zahvalimo č. gg. duhovnikom fare sv. Štefana, Chicagi, Ill., za obiske pokojnega v bolnišnici, kakor tudi za prijaznost in naklonjenost ob času pogreba. Iskrena hvala Mr. Ivan Račiču in cerkvenemu zboru Adria za izkazano sožalje, za sv. maše in ganljivo petje v cerkvi. Najlepša zahvala tudi č. g. župniku Stephen Kassovic v La Salle, Ill., za naklonjenost, za izraženo sožalje in lepo izvršene cerkvene in pogrebne obrede. Dalje se prav priročno zahvalimo društvu sv. Štefana, šte. 1, KSKJ., Chicagi, Ill., ki je svojemu umrlemu članu poklonilo krasni venec, darovalo za requiem sv. mašo in članom, kateri so prišli molit ob krsti pokojnega. Istotako se želimo iz srca zahvaliti društvu Najsvetejšega Imena Jezusovega, Chicagi, Ill., za requiem sv. mašo in članom za izkazano sočutje in za molitve ob rakvi umrlega. Nadalje se iskreno zahvalimo pogrebnikom Mr. Louis J. Zefran, Chicagi, Ill., in Mr. Louis Ptak, La Salle-Peru, Ill., za vestransko osebno pomoč v tem težkem času in za lepo ureditev pogreba. Najlepša in srčna zahvala bratranec in sestričnam družine Kobal v La Salle, Ill., pri katerih je umrl, zadnji večer bil na mrtvaškem odru. Ravnotako srčna zahvala jim za požrtvovalno in obilno delo, za sv. maše in krasni venec. Dalje, prav srčna hvala bratu August F. Kobal, Oglesby, Ill., in njegovi družini, Mrs. B. Mathews družini, Mr. W. Borys in družini, Mr. John Lapuh in družini, Mr. John Jerich in družini, Chicagi, Ill., in vsem sorodnikom in prijateljem, kateri so naročili sv. maše, poklonili lepe vence, čuli ob rakvi, se vdeležili pogreba in nam bili v vestransko potnoč v teh težkih dneh. Najlepša zahvala tudi pogrebem v Chicagi in La Salle, Ill., za požrtvovalnost in krščansko delo usmiljenja.

Iskrena hvala tudi Mr. in Mrs. Anton Tomažin za prijaznost in trud, ko sta se tako skrbno zavzela za nas v tem času, nam pomagala in stregla. Ni nam mogoče navesti tukaj vsa številna imena vseh, ki so nam bili v tolažbo in pomoč, tula ohranili Vas bomo vse v trajnem spominu. Iz srca še enkrat kličemo: Naj Vam pomagajo vsem stotero poplača vso naklonjenost in trud, ki ste ga imeli z nami v teh bridkih dneh naše žalosti.

Počivaj sladko v hladnem grobu, ljubi sin in dragi brat. Kratka je bila Tvoja življenja pot, toda mukepolna in trnjeva, zato upamo, da Ti je ljubi Bog podelil krono nebeške slave, kjer poslušaš, ne več mehanično proizvajanje radia, s katerim si imel poklicno toliko opraviti, ampak godbo rajske simfonije in petje angelskih zborov.

V tistem hladnem grobu snivaš
 In mirno na nas čakaš zdaj,
 Bog daj Tvoji duši blagi
 Večni mir in sveti raj.

Zalujoči ostali: MICHAEL F. KOBAL, oče.
 MARY URSULA KOBAL, sestra,
 MATTHIAS GEORGE KOBAL, brat.

Chicagi, Ill. 1. februarja 1943.

BOGATAŠINJA SE POROČILA

Blanche Wrigley iz Chicage, ena članic znane družine, ki si je napravila bogastvo z iverčnim gumom, ko se je nedavno poročila z nekim mornarškim častnikom v Miami, Fla.

UPOSTEVANJA VREDNE BESEDE

Narodno zavedna Slovenka je zapisala v mesečniku "Zarja" takole: "Mesto venca na krsto moje prerano umrle sestre pošiljam na JPO vsoto \$25.00 z geslom: "Počastimo spomin mrtvih s tem, da pomagamo živim."

Da, to so upoštevanja vredne besede, to je posnemanja vreden čin.

Koliko bo ostalo živih v Sloveniji, ko bo konec vojne? Kdo ve? A kdor bo ostal živ, potreboval bo nujno podpro. Ameriška vlada se že pripravlja, da bo pomagala osvobodnim narodom. Delo naše po-

možne akcije je v soglasju z ameriškim načrti. V kolikor več bomo ameriški Slovenci pomagali svojim ljudem onkraj morja, toliko manj bo treba pomagati Ameriki. A mi sami smo jim najbližji, zato je naša dolžnost, da se odzovemo.

Ko mine vojna v Sloveniji, najbrže tam ne bo tudi zlomljene šivanke, s katero bi krpali raztrgano obleko.

Največji je danes izgovor: "Jaz bom že svojim poslal, ko mine vojna." To je slab in nečloveški izgovor. Največja tragedija v tem izgovoru bo, ko

TREBUŠNIKOVE ZGODBE

Spisal Janko Mlakar

KAKO SE JE TREBUŠNIK VOZIL V TRST.

Tako je pravil gospod Pavlič. Toda jaz tega že ne verjamem; saj vsega ne, kajti lovec radi lažejo.

Take spomine mi je obudil Nanos, ko sem ga čez dolgo let zopet zagledal, četudi le iz vlaka. Povedal sem jih tudi svoji družbi. Toda ako bi bil vedel, kako jih bodo sprejeli, ohranil bi jih bil raje za se.

Mislite si, jeli so se smežati, smežati tako resnim, tuintam celo žalostnim spominom! In kako so se smežali!

Trebušnik se je tako krohotal, da bi bil kmalu vlak skočil s tira, Ivanka se je kar solzila, Gropa se je pa hitel na vso moč prepasovati, da bi ne bil počil.

Toda vas, ljubeznive Mohorjanice in dragi Mohorjani, vas kličem na pričo in vprašam:

"Ni li bila moja pot iz Postojne v Postojno čez Nanos rešen, da, junaški čin, vreden slovenskega hribočca? Je li bilo potem prav, da so se smežali mojim dragim spominom? Se li nisem lahko čutil kruto razžaljenega? — Gotovo!"

In res me je ta porogljiv smeh globoko užalil. Umolknil sem in gledal skozi okno v pusti kraški svet, na katerega smo stopili pri postaji Sv. Danijel-Kobdij. Tla so tuintam razorana z globokimi vdrtinami, ki se imenujejo doline. Graditelji železnice so jih morali na mnogih mestih zasuti, drugod so si pa morali preko gričevja odpreti pot z globokimi preseki. Na obeh straneh vidimo več starih taborov, v katerih so naši predniki branili sveto vero in zlato svobodo proti turškemu sovragu.

Takoj za vasjo Kopriva izginemo iz površja zemlje v globok presek; drugega ne vidimo, kakor skalnate stene, in grozoviti ropot vlaka nas kar gluši. Zato smo pa tem prijetnejše iznenadeni, ko priropotamo iz tal in zagledamo Skopo, ki leži, rekel bi, sredi vrta. Tak razloček je med tem selom in kamenito okolico.

Onkraj postaje Dutovlje-Skopo se podamo za izpremembo iznova v kratek predor. Ko pridemo zopet na dan, zagledamo Repentabor. Vlak hiti v Repentabor in se ustavi v Repentaborju. Potem se poda zopet na pot in zdrdra skozi Repentabor. — Kaj ne, to je čudno?

Nič ni čudno! Kajti Repentabor se imenuje cerkev, ki je imenitna božja pot, dalje dolina, v kateri ta cerkev stoji, potem postajališče, na katerem se ustavi vlak, in slednjič grič, skozi katerega je predrt predor za železnico.

Omenim naj le še to, da je ta grič tak, kakor so bile tiste hlače, ki sem jih prinesel z Nanosa. Ima namreč polno lukenj, ki so deloma tudi s predorom v zvezi.

Potem ko zropotamo še čez most visoko nad progo južne železnice, pridemo kmalu na Opčine.

Tu vlada silno živahno življenje. Kajti Opčine so kraj, kamor Tržičani, pa tudi tujci, jako radi zahajajo zaradi dobrega zraka in lepega razgleda.

Lep obelisk ti kaže, da je ta kraj počastil sam cesar Franc s svojim obiskom. Nekoliko višje pa stoji razgledni stolp, raz katerega se ti nudi krasen razgled.

Proti severu obrnjen zreš na razorojeno kraško pokrajino. Ako se naveličaš tega pogleda, odpočijejo se ti oči na silnih vrho-

vih Julijskih planin. Na sinjem obzorju te pozdravljajo sivi Krn, snežni Kanin in drugi znanci, v katerih osrčju si se vozil še pred kratkim časom. Toda tudi proti jugu je pogled na neizmerno morje nepopisljivo lep, naj ga že gladi lahen veter ali pa biča jezna burja.

Lahko bi se peljali z Opčin z električno železnico, ki posreduje osobni promet s Trstom, toda nočemo se izneveriti novi železnici, ko smo že tako blizu cilja.

Vlak odpiha iz postaje, se poda po svoji navadi takoj v predor, ki je jako zanimiv vsled votlin, s katerimi je v zvezi. Ena je železnici prestrigla pot. Morali so zgraditi čez njo 21 m dolg most. Vidimo ga seveda ne, ker nas obdaja popolna tema. Kako prijetno smo pa iznenadeni, ko pridemo iz tega nad tisoč metrov dolgega predora in zagledamo naenkrat morje v njegovem krasnem okviru!

Pred nami leži šumno mesto, na desni se pa razprostira strmo obrežje, podobno skrbno obdelanemu vrtu. Pogled nam sega daleč noter do laških planjav, za katerimi se jasno črtajo na temnem obzorju obronki raztrih Dolomitov. Sredi tega pisane- ga okvira se pa giblje in vali krasna pa tudi grozna, poslušna in vendar uporna, silno koristna in tako nenasitljivo prešerna pošast — morje.

Trebušnik je mislil, da je to le megla. Komaj smo ga pa prepričali, da je res morje, izginilo nam je že izpred oči.

Železnica nas privede tako blizu Trsta, da slišimo šum in trušč, ki vlada v njem; toda vanj ne moremo. Kajti še vedno smo nad njim 308 m. Vlak pa ne more po stopnicah dol; zato se vije proga v velikan- skem ovinku okrog mesta. Zdi se nam, kakor bi iskali, kje pridemo najzložnejše noter.

Z grozovito naglico dirjamo navzdol; klanec je tako hud, da zavore kar škrip- ljejo. Trikrat moramo še pod zemljo, in vrhu tega nas v Roclu celo ustavijo. Gropa je menil, da tu gotovo ogledajo vlak, če je zadosti čeden za v Trst. Trebušnik je pa zamomljajal:

"Pravim, pravim, peljemo se v mesto, kakor bi z levo roko segel za hrbtom v desni žep."

Nato se poslovimo v predoru sv. Jakoba od podzemeljske vožnje in pridrdramo z neznanskim hruščem na novi državni kolodvor v Trstu. Vse hiti ven, in vlak je izprazen v par minutah.

Ljudstva se je kar trlo. Eni so se ravno- kar pripeljali, drugi so čakali, da se odpe- ljejo, drugi zopet so prišli sprejemati znan- ce. Med zadnjimi bi moral biti tudi Bečkov France.

Toda Gropa je zaman stegoval vrat in sukal na njem glavo na vse strani, da bi u- gledal brata. Ni ga bilo nikjer. Zato ga vprašamo, če sploh France ve, da pridemo.

"Kaj ne bo vedel," odvrne Gropa čemer- no, "ko sem mu pa pisal. Saj imam pismo še pri sebi."

"Kaj, še pri sebi ga imate," čudi se Ivan- ka; "zakaj ga pa niste oddali na pošto?"

"Čemu bi dajal pošti zaslužiti, ko mu ga sam lahko izročim in si tako prihranim groš?"

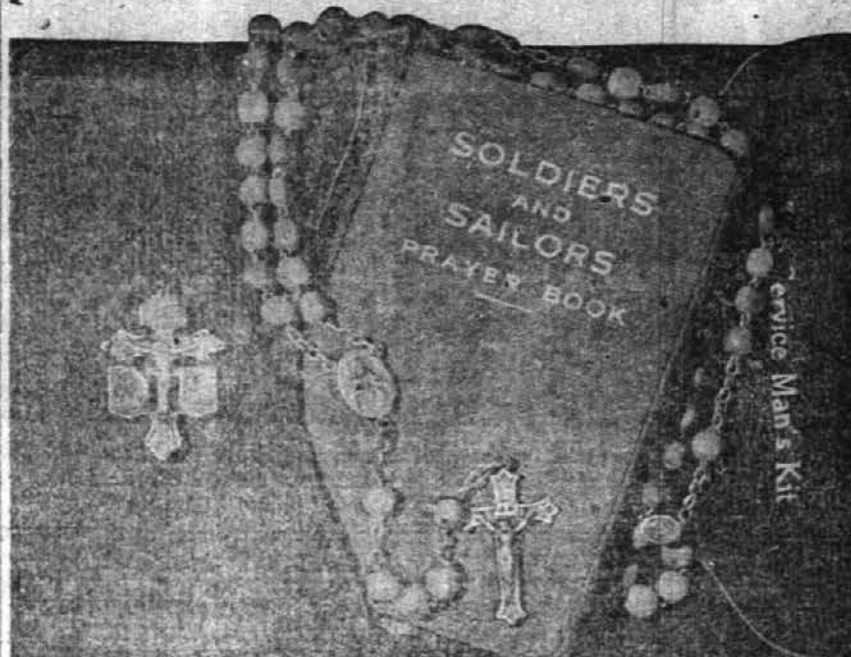
(Konec jutri.)

NAJLEPŠE DARILO

in najlepši spomin za sina, moža, prijatelja ali sorod- nika, ki odhaja k vojakom je lep molitvenik ali rožni- venec. Naši naročniki lahko dobijo pri nas nekaj takih praktičnih predmetov.

Ti predmeti za vojake so:

VOJAŠKI MOLITVENIK Z ROŽNIM VENCEM

v lepem ovitku, ki je trpežno narejen in se zgane skupaj, kakor denarica, da jo vojak lahko nosi v malem žepu vedno pri sebi. Knji- žica vsebuje najpotrebnejše mašne in druge molitve. Tako ima vo- jak vedno pri sebi praktičen molitvenik v angle- ščini in vse kar mu potreba. Ta sestav stane s poštnino vred

\$1.50

"My Companion"

"MOJ TOVARIŠ"

V malem usnjatem ovitku ki se zapne, kot mala denarica, in jo ima vojak lahko vedno pri sebi vsebuje rožni venec, na strani dve svetinje, ena Presv. Srca Jezusovega, druga Žalostna ma- ti z mrtvim Sinom Zveličarjem. Stane samo

\$1.00

Naročilom je vedno pridjati potreben znesek in iste naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

NAROČITE

IN

ČITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence.

Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno.

Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

Pisano polje

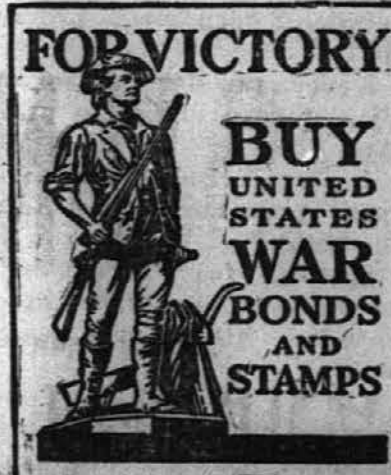
J. M. Trunk

Now... now... Franky! Kolikor jaz pokrkucavam v na- predno časopisje med ameri- kanskimi Slovenci, bi skoroda trdil, da je vsaj za Božič osta- lo pri nekem premirju. Po člo- veško govornje, bi rekel, da se je sam Bog oddahnil, ker ni padalo, kakor navadno pa- da. Morda dobra posledica e- dinosti? Ampak dneva ne sme- mo pred večerom hvaliti, je rekel Solon, in Božiča ne pred praznikom Razglasenja, ki je šele 6. prosinca. Dne 4. prosin- ca, dva dni pred koncem, je prišla mala burja v Prosveti in burjo je prinesel Frank Bar- bič, ki je po poklicu sprevod- nik, povrhu pa še muzikant in dopisnik. Tista betlehemska zvezda in Trije Kralji so mu zašli za nohte, da ga je zasr- belo. Govori o zvezdah v Hollywoodu, na nebu, pri pa- stirjih, mornarjih, le na zvezde med dopisniki je pozabil, mor- da iz gole skromnosti, morda ker se ob sebi razume, da je le ena zvezda na tem nebu.

Point je, da "smo mi čitali, da je to le legenda", toraj prazna basen za otroke in sta- re babe, kakršna je basen o "Povodnem mežu". Sledi, da so tisti, katerim je prihod mo- drih, Razglasenje pač, zgodo- vinsko dejstvo, hudo prazni v glavah, ker sledijo legendam, in sledijo jim, ker "niso čita- li", verujejo zgodbam sv. pi- sma in katekizmu, in jasno bi bilo vsaj v glavi Franka Bar- biča, ker on je čital. Now... now... Franky, vsak ima o sebi najboljše mnenje, to je na- ravno, ampak manj naravno je, da bi drugi imeli le šlamo v možganih. Pleve in še prazna slama je tak kikenkoken, kakršnega servira čitateljem v Prosveti Frank Barbič.

Ako je Frank Barbič cini- čen, oster in hudo kritičen kritik ali kritikaster, je to nje- gova zadeva. Vsaj kritik pa mora biti razborit, ker kak kritikaster je lahko vsak. Well, vsi smo rdeči pod kožo, zmotljivi, dasi se morda sma- tramo za nezmotljive, in vsaj Frank Barbič "ga lomi" z Gr- dinom vred, ker sfabricira kar petega evangelista. My... my... Matija je pošten apo- stol vsaj nam "legendarjem", in enako je Matija tudi nam tisti Matija, "ki led pobija", kadar ga pratika prikaže v bolj veseli-vesni, ampak kake- ga evangelija Matija ni sfik- sal, kakor je sfiksal Frank Barbič Matija za evangelista. Ničveo. Na fajmostru se vča- sih še leca zmoti.

Stvar ima radi legendske robe hudo resno stran, druga- če je pa bolj za pust.

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje slovenske knjige

5 KNJIG

ZA SKORO POLOVIČNO CENO

Slovenska knjiga je zdaj čezdalje bolj redka prikazen. V domovini jo zatirajo naziji in faši- sti. Tu v Ameriki se izdajanje slovenskih knjig ne splača. Naša knjigarna ima na roki še nekaj izvodov raznih knjig. Kot novoletno darilo na- šim naročnikom navajamo tu sledečo zbirko:

1. "NA NEGOTOVIH POTIH", krasna povest iz ameriškega življenja. Broširan sešitek, 112 strani, stane 30c
2. "ANDREJ IN NJEGOVI ZLOČINI", zanimiv igrokaz v treh dejanjih 30c
3. "SPOLNUJ ZAPOVEDI" spisal Fr. Bernik, jako poučljiva knjiga 50c
4. "ENA BOŽJIH CVETK", 416 strani obsega- joča zanimiva povest \$1.00
5. "VRTEC", trdovezani letniki 1911; '14; '16; '17; '21 in '22. Vsak letnik vsebuje krasne spise, pesnitve, itd. Ta knjiga je zlasti pri- pravna za mladino za učenje čitanja sloven- ščine 75c

Skupna vrednost za vseh pet knjig.....\$2.85

Zdaj dokler ta zbirka ni razpro- dana jo dobite za samo \$1.60

S POŠTNINO VRED.

Ker je na roki le okrog 50 izvodov teh knjig, naj se tisti, ki jih želijo požurijo z naročili. Z naročilom pošljite potreben znesek v Money order ali čeku in pošljite na:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organi- zacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS